

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
KULTÚRÁÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁR

Iktatószám: 39606/2017/KOZGYUJT

Ügyintéző: Varga Noémi
Tel: + 36 (1) 795 4541

Kapják: Állami és önkormányzati fenntartású múzeumok, könyvtárak, közművelődési intézmények (címlista szerint)

Székhelyükön

Tárgy: Körlevél a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról

Tisztelt Intézményvezető Asszony/Úr!

Hivatalba lépésemkor kiemelt kormányzati prioritásként fogalmaztuk meg a kulturális alapellátás biztosítását, amelynek legfontosabb terepe a települések szintje. A kulturális alapellátás céljainak elérése érdekében a kormányzat számos olyan intézkedést fogadott el, amelyek részben a jogszabályalkotás, részben a gazdaságélénkítő programok terén jelentettek előrelépést.

A kulturális alapellátás jogszabályi alapját a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kult. tv.) módosítása teremti meg, amelynek hatályba lépésére 2017. július 8-án került sor.

A **kulturális alapellátás** kiterjesztése a törvény hatálya alá tartozó intézményrendszer szolgáltatásainak fejlesztésével azt a célt szolgálja, hogy minden magyar ember hozzáférjen a társadalmi felemelkedéshez szükséges értékekhez, és így erősödjön a magyar identitás, kibontakozhassanak a kultúra jóléti, társadalomfejlesztő és gazdasági teljesítményt fokozó hatásai.

A Kult. tv. szabályozása a kor követelményeihez mérten részben elavult, részben hiányos volt, hiszen nem tartalmazta megfelelő hangsúllyal az ágazat társadalompolitikai célkitűzéseit, miszerint a kulturális javakhoz való hozzáférés, valamint a közösségben megélt művelődés az életminőséget érdemben pozitív irányba befolyásoló tényező.

A Kult. tv. módosítása ezért több célkitűzést is megfogalmazott:

- a kulturális alapellátás kiterjesztésére irányuló törekvés törvényi rögzítését (a preambulumban és valamennyi szakterület fejezetében),
- a muzeális és a könyvtári területre vonatkozó szabályozás pontosítását, valamint
- a közművelődési alapszolgáltatások meghatározását és a differenciált intézményrendszer bevezetését.

A módosítások az alábbiakban foglalhatók össze:

Múzeumi területen pontosításra kerülnek a megyei hatókörű városi múzeumok helyszíni állományvédelmi bejárásra vonatkozó állami feladatai, az alapító okiratra és költségvetésre vonatkozó miniszteri véleményezési jogkör – az adminisztratív terhek csökkentése érdekében – megszűnik, ezzel is megkönnyítve az önkormányzatok intézményirányítási jogainak gyakorlását.

A nemzetiségi kultúra jelentőségének hangsúlyozása érdekében a módosítás előírja, hogy a nemzetiségi bázisintézmény kiállításai és múzeumpedagógiai programjaiban a nemzetiségi kultúrát hangsúlyosan mutatja be. A szakmai munkát megalapozó dokumentumok – a minőségelvű működés érdekében, részben a szakmai szervezetek észrevételére, részben az Állami Számvevőszék vizsgálatainak megállapításaira figyelemmel – kibővülnek a stratégiai tervvel, állományvédelmi tervvel, valamint a gyűjteménygyarapítási és revíziós tervvel.

Könyvtári területen a Kult. tv. nevesíti az Országos Széchényi Könyvtár feladatai között a könyvtári minőségirányítási tevékenység koordinálását, valamint a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásának szakmai előkészítését.

A megyei könyvtárak elnevezése – a feladatkör változatlan tartalma mellett – megyei hatókörű városi könyvtárra változik. Az elnevezés módosítása megteremti a koherenciát a megyei hatókörű városi múzeumok elnevezésével, másrészt hangsúlyozza, hogy e könyvtártípus feladatköre a városi könyvtári feladatokat és a megyei hatókörű feladatokat is tartalmazza. Az elnevezés módosítása a jelenlegi feladatokat nem módosítja, a megye egészére kiterjedő feladatok nem változnak. Az alapító okiratra, szervezeti és működési szabályzatra, valamint költségvetésre vonatkozó miniszteri véleményezési jogkör – az adminisztratív terhek csökkentése érdekében – a megyei hatókörű városi múzeumokhoz hasonlóan a megyei hatókörű városi könyvtárak esetében is megszűnik.

A szabályozás korábban sem zárta ki, hogy a nyilvános könyvtár ellátásával kapcsolatos kötelező feladat nonprofit gazdasági társaságon keresztül kerüljön ellátásra. E szervezeti formára a nyilvános könyvtárak jegyzékét áttekintve jelenleg is több példa van. Az átlátható jogi helyzet érdekében – a területi múzeumokhoz hasonlóan – a módosítás e lehetőséget egyértelműen rögzíti.

A közművelődés területén a közművelődési alapszolgáltatások bevezetésével és az intézményrendszer differenciálásával lehetőség nyílik arra, hogy a közösségi művelődés intézményei által nyújtott közszolgáltatások érdemben hozzájáruljanak a helyi társadalom és identitás erősítéséhez.

A települési önkormányzatok kötelező közművelődési feladatai minőségi ellátásának jogszabályi garanciáját jelenti az alapszolgáltatások bevezetése. A módosítás meghatározza, hogy az egyes intézménytípusoknak milyen közművelődési feladatai vannak, ezáltal a közösségi művelődés intézményei a helyi szükségletekhez és igényekhez jobban illeszkedő módon működhetnek. A Kult. tv. rögzíti, hogy a közművelődési alapszolgáltatásokat biztosító intézményeknek, közösségi színtereknek milyen elvárásoknak kell megfelelniük. A módosítás integrál olyan, közösségi művelődési tevékenységeket folytató intézménytípusokat, amelyekkel kapcsolatos előírásokat a hatályos szabályozás nem vagy csak részlegesen rendezett, így a jövőben ezen intézménytípusok is közművelődési alapszolgáltatásokat biztosító közművelődési intézménynek számítanak.

Új elemként, előremutató szabályozásként épülnek be a törvénybe a hagyományörzéssel és a néphagyomány gondozásával kapcsolatos állami feladatok.

A módosítás új, felhatalmazó rendelkezés beiktatásával lehetővé teszi, hogy miniszteri rendeletben kerüljön szabályozásra a kulturális alapellátás kiterjesztésének prioritási rendje és szempontrendszere, melyek alapján meghatározhatók lesznek a kulturális alapellátás 2018. évi támogatásának feltételei.

Bízom abban, hogy a törvénymódosítás hozzájárul az intézményirányítási feladatok hatékonyabb ellátásához és a kulturális alapellátás kiterjesztéséhez.

Budapest, 2017. július 24.

